higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

MEDIESE PRAKTYK N6
(Eerste Vraestel)

6 JUNIE 2019

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 7 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1	1.1.1	Amenoree		
	1.1.2	Dismenoree		
	1.1.3	Gravida		
	1.1.4	Ektopiese swangerskap		
	1.1.5	Keisersnee		
	1.1.6	Essensiële hiptertensie		
	1.1.7	Involusie		
	1.1.8	Bradikardie		
	1.1.9	Monoplegie		
	1.1.10	Paraplegie		
			(10 × 2)	(20)
1.2	1.2.1	Onwaar		
	1.2.2	Waar		
	1.2.3	Onwaar		
	1.2.4	Onwaar		
	1.2.5	Waar		
	1.2.6	Onwaar		
	1.2.7	Waar		
	1.2.8	Onwaar		
	1.2.9	Waar		
	1.2.10	Onwaar		
			(10 × 2)	(20)
				[40]

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B

VRAAG 2

2.1
- Obstruktiewe/posthepatiese/holestatiese
- Infektiewe/hepatiese/hepatosele
- Hemolitiese/prehapatiese (Enige 2 × 1) (2)

2.2
- Rooiheid
- Swelling
- Pyn
- Die area voel warm
- Gebruiksverlies (5)

2.3
- Naarheid
- Braking
- Swak eetlus
- Sukkel om te sluk
- Sooibrand
- Bloeding
- Opgeblaasdheid
- Hardlywigheid
- Diarree
- Inkontinensie
- Buikpuin
- Verloor gewig of sit gewig aan
- Gespanne abdomen
- Flatulensie (Enige toepaslike 8 × 1) (8)

2.4
- Die menslike liggaam is oortrek van bakterieë, maar hulle maak 'n mens nie siek nie.
- Bakterieë is die natuurlike flora van die liggaam.
- Niepatogeniese bakterieë is onskadelik, en veroorsaak geen siektes nie.
- Hierdie niepatogeniese organismes inhibeer die groei van patogeniese organismes en beskerm 'n mens teen hulle.
- Niepatogeniese bakterieë kan siektes veroorsaak as die pasiënt se immuunstelsel verswak is of as hulle op buitengewone plekke voorkom.
- Antibiotika vernietig nie alleen patogeniese bakterieë nie, maar ook niepatogeniese bakterieë. Dit kan lei tot 'n vinnige toename in ander mikro-organismes soos Candida. (Enige toepaslike 5 × 1) (5)

[20]

Kopiereg voorbehou

VRAAG 3

3.1
- Antraks
- Brusellose
- Cholera
- Kongenitale sifilis
- Krim-Kongolese hemorragiese koors en ander soorte hemorragiese koors uit Afrika
- Difterie
- Voedselvergiftiging
- Hemofilus infuenzae tipe B
- Loodvergiftiging
- Legionellose
- Leprose
- Malaria
- Masels
- Meningokokkale infeksie
- Paratifoïedkoors
- Die pes
- Vergiftigde landboukundige en veegeneesmiddels
- Poliomiëlitis (ICD10: Akuut)
- Hondsdolheid, menslik
- Rumatiekkoors
- Tetanus (ICD10: ander)
- Tetanus neonatorum
- Tragoom
- Tuberkolse Primêr
- Tuberkulose Long
- Tuberkulose (ander asemhalingsorgane)
- Tuberkulose van meninges
- Tuberkulose van die ingewande en buikvlies
- Tuberkulose van die bene en gewrigte
- Tuberkulose van die genito-urinêre stelsel
- Tuberkulose van ander organe
- Tuberkulose miliêr
- Buiktifus (ICD10: Buiktifus)
- Tifuskoors (oorgedra deur luise)
- Tifuskoors (oorgedra deur rotvlieë)
- Virale hepatitis tipe A (ICD: Akuut)
- Virale hepatitis tipe B (ICD: Akuut)
- Virale hepatitis non-A non-B (ICD10: Akuut)
- Virale hepatitis ongespesifiseerd
- Kinkhoes
- Geelkoors (Enige 7 × 1) (7)

3.2
- Was jou hande gereeld
- Kry die nodige vaksinasies
- Kry genoeg slaap
- Volg 'n gesonde, gebalanseerde dieet
- Gebruik antibiotika verstandig
- Berei voedsel op 'n veilige manier
- Moenie jou persoonlike gebruiksitems met ander deel nie
- Was gereeld oppervlakke en voorwerpe waaraan dikwels gevat word, en ontsmet hulle gereeld.
- Sorg vir voldoende ventilasie in die kantoor of spreekkamer
- Sorg dat daar altyd reinigingsmiddels in voorraad is, soos seep, handontsmetmiddels en sneespapier
- Bly op die hoogte van siektes wat in die omgewing uitbreek, en tref voorsorgmaatreëls (Enige toepaslike 8 × 1) (8)

3.3
- Aborsie is wettig in Suid-Afrika
- Die omstandighede of toestande waarin swangerskappe beëindig kan word, word voorgeskryf in die Wet op Keuse oor die Beëindiging van Swangerskap No 92 van 1996
- 'n Vrou van 12 of ouer kan 'n aborsie ondergaan
- Goedkeuring vir 'n aborsie word tot die 12e week van die swangerskap outomaties verleen
- Van 13 tot 20 weke word goedkeuring verleen op voorwaarde dat:
  – Die swangerskap die vrou se geestelike of liggaamlike gesondheid in gevaar stel
  – Die fetus erg abnormaal is
  – Die swangerskap die gevolg van verkragting of bloedskande is
  – Die swangerskap die vrou se sosiaal-ekonomiese omstandighede ernstig benadeel
- Vanaf 20 weke en meer word goedkeuring verleen op voorwaarde dat:
  – Die swangerskap die vrou se lewe in gevaar stel
  – Die fetus erg misvormd is
  – Die fetus erge beserings kan opdoen (Enige toepaslike 5 × 1) (5)

[20]

VRAAG 4

4.1
- Lumbale punksie
- X-strale
- Flikkergram
- Elektroënsefalogram (EEG)
- Angiogram
- Miëlogram
- Oftalmoskopie (7)

4.2
- Die aangetaste area of orgaan
- Die pasiënt se ouderdom
- Waar die pasiënt geïnfekteer is (byvoorbeeld, in 'n hospitaal of tydens 'n reis)
- Meganiese bydrae of predisponerende faktore (byvoorbeeld, intraveneuse drup, urinêre kateter of blootstelling aan 'n vektor)
- Predisponerende gasheer (byvoorbeeld, immuunonderdrukking en 'n oorplanting
- Die tydsduur van die infeksie tot op hede (Enige toepaslike 4 × 2) (8)

4.3
- 'n Gebrek aan skoon water maak dit moeilik om higiënies te lewe
- Oorvol en swak geventileerde wonings laat sekere siektes soos respiratoriese siektes, maklik versprei
- Siektes floreer in klam of muwwerige wonings
- Gebrekkige of ongereelde afvalverwydering stel mense bloot aan siektedraers soos muise en rotte, oftewel vektore
- Diere kan siektes versprei; honde, byvoorbeeld, kan hondsdolheid versprei
- Besoedeling kan die lug, water en grond ongesond maak
- Die sielkundige omgewing kan ‘n mens se gesondheid benadeel. Gespanne verhoudings tuis kan 'n mens se bloeddruk en kardiovaskulêre gesondheid benadeel. Dit kan ook veroorsaak dat mense onveilige seks beoefen en seksueel oordraagbare siektes opdoen.

(Enige toepaslike 5 × 1) (5)
[20]

VRAAG 5

5.1
- Inflammasie
- Geswelde mangels
- 'n Seer, pynlike of gevoelige keel.
- Rooi mangels
- Mangels wat met 'n wit of geel laag bedek is
- Blase of sere in die keel
- Hoofpyn
- Swak eetlus
- Halitose
- Oorpyn
- Sluk moeilik
- Geswelde kliere
- Koors, verkoue
- Tamheid
- Gehoes

By kinders:
- Naarheid
- Braking
- Abdominale pyn (Enige toepaslike 2 × 1) (2)

5.2
- Verwardheid
- Bedwelming
- Half bewusteloos
- Bewusteloos
- Diep bewusteloos (5)

5.3
- Sit regop
- Leun vorentoe, laat die kop hang
- Knyp die sagte deel van die neus net bo die neusgate toe
- Haal deur jou mond asem
- Bly vir vyf tot tien minute in hierdie posisie
- Sit 'n koue kompres op die neus om die bloedvate te laat saamtrek
- As die bloeding aanhou, wag nog tien minute
- As die bloeding (ná 30 minute) nog aanhou, verwys die pasiënt na noodgevalle
- Sodra die bloeding ophou, laat die pasiënt op sy of haar sy lê en rus
- Moenie nadat die bloeding opgehou het, in die neus krap of die neus blaas nie, en moenie afbuk nie, anders kan die neus weer begin bloei.
- Hou die kop hoër as die hart in hierdie tyd
- Petroleumjellie kan aan die neusgate gesmeer word as dit nodig is.

(Enige toepaslike 8 × 1) (8)

5.4
- Moenie op antibiotika aandring nie as dit volgens die dokter onnodig is
- Moenie virale infeksies soos verkoue en griep, met antibiotika behandel nie
- Neem antibiotika streng volgens die voorskrif
- Voltooi die volle voorgeskrewe kursus
- Moenie antibiotika wat oorbly, bêre vir wanneer jy volgende keer siek word nie
- Moenie jou oorblywende antibiotika vir iemand anders ingee omdat jy dink dat hy of sy jou siekte onder lede het nie
- Moenie die antibiotika wat vir iemand anders voorgeskryf is, gebruik nie

(Enige toepaslike 5 × 1) (5)
[20]

TOTAAL AFDELING B: 60
GROOTTOTAAL: 100

Kopiereg voorbehou